

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-10-13

Diarienummer:
KSN-2025-03044

Handläggare:
David Arnell

Gottgörelse och tryggnad av fler åldersgrupper genom Uppsala läns pensionsstiftelse

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** ansöka om gottgörelse från Uppsala läns pensionsstiftelse i enlighet med Tryggandelagen §§ 14 och 15 för utbetalade belopp under 2024, motsvarande 97 443 169 kronor, samt
2. **att** genom Uppsala läns pensionsstiftelse trygga pensionsutfästelser som intjänats till och med år 1997 och som givits av Uppsala kommun åt dess arbetstagare eller tidigare arbetstagare födda till och med juni år 1946 eller deras efterlevande.

Ärendet

Uppsala kommun ingår tillsammans med Heby kommun och Tierps kommun i en gemensam pensionsstiftelse som har till syfte att trygga utfästelser av ålders- och efterlevandepension som intjänades enligt ett pensionsregelverk som gällde till och med år 1997. Uppsala kommun har avsatt medel till pensionsstiftelsen för att säkerställa pensionsutfästelser för personer födda till och med oktober 1945. Genom pensionsstiftelsen kan kommunen ansöka om gottgörelse, det vill säga ersättning i efterhand för utbetalda pensioner till den aktuella åldersgruppen.

Värdet på pensionsstiftelsens förvaltade kapital har ökat över tid samtidigt som ansvarsförbindelsen för tryggade åldersgrupper har minskat. Vid utgången av 2025 beräknas kapitalet uppgå till 888 miljoner kronor och ansvarsförbindelsen till 619 miljoner kronor. Överfonderingen om 269 miljoner öppnar möjligheten att ansöka om gottgörelse för utbetalda pensioner och att utöka den så kallade destinatärskretsen, den åldersgrupp vars pensioner pensionsstiftelsen ska trygga.

I ärendet föreslås kommunstyrelsen ansöka om gottgörelse för pensioner utbetalda under 2024 om 97,4 miljoner kronor samt att utvidga destinatärskretsen till personer födda till och med juni 1946. Detta minskar överfonderingen och ökar möjligheten till framtida gottgörelse.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Kommunfullmäktige beslutade den 10 december 2012, §279, att bilda Uppsala läns pensionsstiftelse. Beslutet grundades på att pensionsrätt enligt det äldre avtalet, som gällde till och med 1997, redovisas som ett framtida åtagande (ansvarsförbindelse) och kostnadsförs först vid utbetalning. Pensioner intjänade från 1998 redovisas däremot direkt som en skuld i balansräkningen.

Pensionsstiftelsen har sedan den bildades förvaltats avsatta medel med målet att skapa avkastning som värdesäkrar de pensionsåtaganden som tryggats genom pensionsstiftelsen. Samtidigt har ansvarsförbindelsen årligen minskat i takt med utbetalda pensioner. Sammantaget har det skapat en överfondering där värdet på förvaltad kapital överstiger ansvarsförbindelsen.

Vid utgången av 2025 beräknas kapitalet på Uppsala kommuns andel i pensionsstiftelsen uppgå till 888 miljoner kronor. Ansvarsförbindelsen för nuvarande destinatärer, födda till och med oktober 1945, prognostiseras till 619 miljoner kronor. Det ger en beräknad överfondering på cirka 269 miljoner kronor. Under 2025 beräknas ansvarsförbindelsen minska med 64,4 miljoner kronor.

Gottgörelse

Utbetalningar för pensionsrätt intjänad till och med 1997 påverkar kommunens likviditet och finansieras inom respektive års resultat. Genom avsatta medel till pensionsstiftelsen kan kommunen ansöka om gottgörelse. Uppsala kommun har hittills haft god likviditet och har därför aldrig ansökt om gottgörelse, men då behovet av likviditet ökar föreligger skäl att begära gottgörelse för utbetalda pensioner.

Gottgörelse från pensionsstiftelsen får enligt Tryggandelagen §§14 och 15 avse pensionsutbetalningarna till destinatärskretsen under det senast föregående kalenderåret. För 2024 innebär det en möjlighet att ansöka om gottgörelse om 97,4 miljoner kronor, vilket motsvarar pensionsutbetalningarna för ålderskullar upp till oktober 1945.

När gottgörelse erhållits kan kommunen ansöka om återbetald särskild löneskatt från Skatteverket på pensionsutbetalningarna, vilket ytterligare stärker resultatet och likviditeten med 23,6 miljoner kronor.

Utökning av destinatärskretsen

För att kommunen på sikt ska kunna få ut allt kapital från pensionsstiftelsen behöver överfonderingen successivt minska, eftersom gottgörelse ska motsvara tidigare pensionsutbetalningar till destinatärskretsen. Förutsatt att kommunstyrelsen beslutar

att ansöka om gottgörelse om 97,4 miljoner kronor enligt föreliggande förslag kvarstår en överfondering om cirka 172 miljoner kronor.

Genom att trygga en större åldersgrupp, med personer födda till och med juni 1946, ökar ansvarsförbindelsen som tryggas av pensionsstiftelsen med 82 miljoner kronor, till 701 miljoner kronor. Efter utökningen kvarstår en överfondering på cirka 87 miljoner kronor, vilket behövs som en marginal för att hantera osäkra marknadslägen och undvika en situation där kommunen kan behöva tillskjuta mer kapital till pensionsstiftelsen.

Med den utökade destinatärskretsen kan kommunen nästa år ansöka om gottgörelse för utbetalningar under 2025 på drygt 100 miljoner kronor.

Ekonomiska konsekvenser

Erhållen gottgörelse minskar kommunens pensionskostnader och kostnaden för den särskilda löneskatten. Genom att utöka destinatärskretsen minskar överfonderingen av placerat kapital vilket redovisningsmässigt motverkar de lägre pensionskostnaderna. Som en effekt av den lägre ansvarsförbindelsen bedöms resultateffekten för 2025 ändå bli positiv och uppskattas på årsbasis till cirka 6 miljoner kronor.

Genom att utöka destinatärskretsen föreligger möjlighet att kunna få ut allt placerat kapital från pensionsstiftelsen samtidigt som möjlighet finns att ansöka om högre gottgörelse kommande år.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 13 oktober 2025.

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör